

Оптимізація управління федерацією у боксі

Ананченко К.В., Марчук С.О., Бойченко Н.В.
Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. В статті визначено основні аспекти створення, функціонування та розвитку федерації боксу. Проаналізовано організаційну структуру федерації боксу. За допомогою анкетування проведено аналіз оцінки роботи федерації боксу тренерами-викладачами та спортсменами.

Ключові слова: федерація боксу, управління, анкетування, респонденти.

Актуальність. Корінні зміни в політичній, соціальній і особливо економічній системах суспільства, що відбуваються в даний час в Україні, призвели до істотних змін у сфері фізичної культури та спорту. Формування ринкової системи знайшло своє віддзеркалення в зміні відносин власності сфери фізичної культури і спорту, приватизації спортивних споруд, в розвитку дитячо-юнацького, резервного і професійного спорту. Значно розширюється вибір напрямів і форм роботи, в залученні і використанні фінансових, матеріальних, трудових ресурсів у сфері фізичної культури і спорту. Це створює умови для підвищення ефективності діяльності фізкультурно-спортивних організацій, задоволення потреб населення у фізкультурно-оздоровчих і спортивних послугах.

Дані медичної науки і багаторічний досвід людства показує, що фізичні вправи є могутнім засобом зміцнення здоров'я і підвищення стійкості і опірності організму людини багатьом інфекційним і особливо не інфекційним захворюванням.

Особливе занепокоєння викликає погіршення здоров'я дітей і підлітків, половина яких має хронічні захворювання, причому недолік рухової активності провокує в них хвороби серцево-судинної і кістково-м'язової систем. Через низький рівень стану здоров'я близько 1 млн. дітей шкільного віку сьогодні цілком відлучені від занять фізичною культурою. Поширеність гіподинамії серед школярів досягла 70% [5].

Мета дослідження – оптимізація управління федерацією боксу на основі системно-функціонального аналізу її діяльності.

Завдання дослідження:

1. Визначити основні аспекти створення, функціонування та розвитку федерації боксу.

2. Проаналізувати організаційну структуру федерації боксу.

Провести аналіз оцінки роботи федерації боксу тренерами і спортсменами.

Об'єкт дослідження – федерація боксу Харківської області.

Предмет дослідження – організаційні аспекти діяльності федерації боксу.

Наукова новизна одержаних результатів. Отримано нові дані про особливості функціонування федерації боксу Харківської області в сучасних умовах, в результаті виявлені організаційні резерви по окремим напрямкам їх діяльності.

Методи дослідження: У роботі для досягнення поставленої мети, рішення завдань був використаний комплекс взаємодоповнюючих методів: аналіз літературних джерел; аналіз документів; анкетування; організаційний аналіз; методи математичної статистики.

Результати дослідження. Відомо, що сучасний спорт спрямований на забезпечення зміцнення здоров'я, вдосконалення техніко-тактичної майстерності, фізичних якостей, високих моральних якостей, необхідних в обраному виді спорту, а також підвищення авторитету держави у світовому співтоваристві [2, 6]. Основне місце в спорті належить тренерам-викладачам, які здійснюють добір і підготовку спортсменів, забезпечують їхню участь у змаганнях.

Тренерський склад на Україні нараховує більше 10 тисячі фахівців, які в складних соціально-економічних умовах намагаються гідно виконувати свою роботу.

Одне із призначень федерацій складається в розвитку мотивації до всебічного задоволення фізкультурних потреб, доступності занять видом спорту. Федерації покликані сприяти [3, 7]:

- формуванню здорового способу життя;
- поширенню інформації про вид спорту;
- проведенню змагань;
- досягненню високого рівня спортивних успіхів.

Однієї із пріоритетних цілей розвитку фізичної культури й спорту в Україні є залучення обдарованих осіб, створення умов для максимальної реалізації їхніх здатностей у спорті вищих досягнень, а також підтримання здоров'я населення на високому рівні [8].

У нинішньому професійному боксі влада належить чотирьом основним федераціям – Всесвітнього боксерському раді (WBC), Всесвітньої боксерської асоціації (WBA), Міжнародної боксерської федерації (IBF) і Всесвітньої боксерської організації (WBO). Звання чемпіона світу кардинально розділилося в 1963 році, коли була заснована організація WBC, фактично відокремлені від WBA. Тоді ж було покладено початок широкого вжитку терміна «чемпіон світу за версією», який в нинішні часи є загальноприйнятим. Абсолютними ж чемпіонами світу стали називатися бійці, які об'єднували і утримували в своїх руках світові титули за всіма основними версіями. А їх кількість продовжувала розростатися. У 1983 році була утворена IBF, а в кінці 1980-х – WBO. Ці організації не відразу стали визнаватися в якості ведучих. IBF початку

легітимізувати, коли її пояс приміряв на себе тодішній домінатор важкої ваги американець Ларрі Холмс, а WBO остаточно стало врівень з трьома іншими основними федераціями лише в середині 2000-х [9].

Історія розвитку боксу на Україні налічує вже понад 60 років. Масовий бокс отримав поштовх у розвитку завдяки виходу в 1930 році у видавництві «Час» книги А. Гетьє і М. Ромма «Англійський бокс». Передмова до цієї книги, назвавши його так: «Нам потрібен бокс!», Написав перший нарком освіти академік А.В. Луначарський, який порівняв буржуазний і вітчизняний бокс як дві форми одного виду спорту, і зробив висновок, що «правильно поставлений бокс може бути надзвичайно корисний».

Харківськими наставниками був узятий курс на запозичення найкращого від буржуазного боксу, на турботу про безпеку спортсменів, на посилення контакту з медициною. Піонери українського боксу віддавали перевагу високої технічної підготовки боксерів, розумної тактики ведення бою [1].

Головною метою федерації боксу є сприяння всебічному розвитку боксу в області, розробки та реалізації цільових програм по підвищенню його ролі у гармонійному розвитку людини, зміцненні її здоров'я, продовженню довголіття, збереженню генофонду нації та захисту прав і законних інтересів своїх членів [4].

Правовою основою діяльності федерації боксу є Конституція України, Закони України «Про об'єднання громадян» та «Про фізичну культуру і спорт», інші нормативно-правові акти України, а також цей Статут [10].

Члени Президії обираються Конференцією федерація боксу терміном на чотири роки. Кількість членів Президії федерація боксу визначається Конференцією федерація боксу простою більшістю голосів.

Для аналізу проблем, пов'язаних із діяльністю федерації боксу Харківської області, а також для вивчення думки тренерів та спортсменів про сформовану ситуацію в діяльності федерації, нами проведено анкетування харківських тренерів-викладачів і спортсменів із боксу.

В анкетуванні взяли участь 28 тренерів федерації боксу. З них – 25 чоловіків і 3 жінки у віці від 25 до 70 років. Серед яких освіту за напрямком фізична культура й спорт мають 21 чоловік, у тому числі освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст, магістр і 4 тренери з вищою освітою по інших напрямках. Майстрами спорту міжнародного класу є 2 чоловіки, майстрами спорту – 5 чоловік. Заслуженими тренерами України є 3 чоловіки, двом тренерам присвоєне звання Заслуженого працівника фізичної культури й спорту; п'яти тренерам присвоєна вища категорія, одному – перша, двом – друга категорії. При цьому 20 особи мають тренерський стаж понад 20 років, а 6 – понад 40 років.

Також опитування проводилося серед спортсменів різного рівня. Зокрема, серед 58 опитаних спортсменів було: 20 чоловік з масовими розрядами та 38 зі званням МС, МСМК.

Загалом по 8 розділам на які було розбито запитання, «розрядники» ставили в середньому 4 бали і вище, а досвідчені спортсмени оцінили на 4 бали лише спортивно-масову роботу. А найнижче експерти оцінили організацію спортивного маркетингу та планування інформаційного забезпечення – лише на 3,38 та 3,67 відповідно.

Для більш глибокого аналізу, всі розділи було розбито на підпункти, що дозволяло уточнити критерії оцінки для респондентів та уникнути хибності розуміння напрямків оцінювання. Респондентів, що відповідали на однакові анкети, було поділено на 3 групи. Для проведення аналізу результатів виділено наступні групи: «Тренери», «Майстри», «Розрядники» та група в якій об'єднано всі результати опитування – «Загалом».

Розділ «Робоча обстановка федерація боксу» було розбито на 8 пунктів. Результати відповідей респондентів наведено у табл.1.

Таблиця 1

Робоча обстановка федерація боксу

Пункти	Тренери	Майстри	Розрядн.	Загалом
Психологічна обстановка у федерації	4,5	4,38	4,6	4,46
Творчий настрій, захопленість заняттями	4	4,13	4,6	4,31
Забезпеченість тренерськими кадрами	3,5	4	4,8	4,31
Естетичні умови тренувань (стан тирів і стрільбищ, підготовка устаткування)	4	4	4,4	4,15
Забезпеченість управлінськими кадрами	3,75	4,13	4	4,08
Стимулювання високих результатів	3,25	3,75	4,2	3,92
Забезпечення необхідними ресурсами для досягнення високих результатів	3,25	3,63	4,2	3,85
Забезпеченість спеціальною літературою	2,5	2,75	4,2	3,31

Загалом опитування по напрямку «Вирішення управлінських проблем» (див. табл. 2.) показало, що майже по всім пунктам федерація боксу отримала від досвідчених респондентів трохи менше, ніж «добре», а «розрядники» поставили вищі оцінки, що свідчить про наявність вирішення управлінських проблем.

Кращим чином вирішення управлінських проблем стосується складання пріоритетних завдань та пошуку методів ефективного управління. В той же час нижче оцінена оптимальність керування та оптимальність постановки і вирішення завдань.

Таблиця 2

Вирішення управлінських проблем

Пункти	Тренери	Майстри	Розрядн.	загалом
Складання пріоритетних завдань	3,75	3,75	4,2	3,92
Пошук методів ефективного управління	4	3,75	4	3,85
Обґрунтування управлінських проблем	3,75	3,63	4,2	3,85
Оптимальність керування	3,75	3,63	4,2	3,85
Оптимальність постановки й вирішення завдань	3,5	3,38	4,4	3,77

Такі оцінки, свідчать про розуміння першочергових завдань, але відсутності необхідних кадрів для вирішення всіх першочергових завдань. Незважаючи на великий штат членів Президії та Виконавчого комітету федерація боксу в безпосередній діяльності федерації активну участь приймає лише 3-4 працівники, яким важко вирішити всі проблеми, що постають.

Планування інформаційного забезпечення отримало від респондентів низькі оцінки, особливо якщо зважити на думку досвідчених спортсменів і тренерів, які не задоволені підготовкою матеріалів для населення міста і області. В той же час, вище оцінена діяльність по підготовці і висвітленню інформації про боксу у ЗМІ.

Таким чином, успіхи харківських спортсменів привертають увагу ЗМІ, які охоче розповідають у своїх репортажах про події та здобутки харківських боксерів, що, відповідно, отримало вищі оцінки респондентів. Репортажі з харківських змагань та результати участі харківських спортсменів у міжнародних стартах висвітлюються у випусках спортивних новин на регіональних телеканалах, друкуються в газетах і розміщуються на офіційних сайтах міської та обласної адміністрацій. Отже, цей розділ опитування свідчить про недостатню увагу федерація боксу до роботи із розповсюдження інформації саме серед населення.

Оцінки роботи Президії Федерації розділились на «добрі» – це «Ефективність дій і розпоряджень» та «Визначення завдань і ефективність їх виконання» та низькі, які отримала «Контроль виконання завдань» та «Дисциплінарні стягнення», адже перше більше виконується в рамках діяльності спортивних клубів з боксу, а друге практично не застосовується.

Загалом, спортивна робота (табл. 3) отримала гарні оцінки майже за всіма пунктами в опитуванні респондентів. Це підтверджується і високими спортивними досягненнями спортсменів, що представляють федерацію боксу на українській та міжнародній аренах.

Таблиця 3

Спортивна робота

Пункти	Тренери	Майстри	Розрядн	Загалом
Створення збірних команд і підготовка спортсменів	4,25	4,25	4,40	4,31
Ефективність планування й організації спортивної роботи	4,00	4,00	4,60	4,23
Контроль і стимулювання спортивної роботи	3,25	3,63	4,80	4,08
Підписання договорів і контрактів із тренерами й спортсменами	2,75	3,13	3,60	3,31

Також в сучасних умовах фінансування українського спорту великою проблемою є залучення коштів на стимулювання спортивної роботи. Останні два пункти вимагають більш пильної уваги, адже може сприяти ще більшим здобуткам харківських боксерів .

Аналіз діяльності федерації боксу засвідчив, що робота зі спонсорами носить випадковий характер, коли ресурси організацій залучаються лише під проведення кількох всеукраїнських змагань. Єдиною організацією, що цілеспрямовано підтримує Федерацію є ШВСМ та спонсорська підтримка. В рамках розвитку боксу в Харкові та області, федерація боксу отримує також підтримку від міської і обласної рад, а також Харківського обласного відділення Національного олімпійського комітету України. Залучені кошти переважно спрямовуються на проведення зборів, участь у змаганнях та закупку найнеобхіднішої матеріальної частини. З огляду на економічну кризу, все менше вдається залучати коштів з державного бюджету.

Отримані результати засвідчили, що найкраще організованими є спортивно-масова та спортивна робота, а також атмосфера в роботі федерації. В той же час, низькі оцінки за матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, а також спортивний маркетинг показують наявні резерви на шляху покращення результатів діяльності федерація боксу.

Можна відмітити декілька пунктів для покращення фінансового забезпечення федерації.

Особливе місце в діяльності федерації повинна посідати робота зі спонсорами, що в умовах економічної кризи та обмеженого бюджетного фінансування повинно допомогти у найбільш повній реалізації основних напрямків діяльності федерації по розвитку боксу в Харкові і Харківській області.

Для збору необхідних коштів волонтери федерації і спортивних клубів можуть організувати широкий ряд різноманітних заходів. Такі заходи включають: продаж; суспільні заходи; обіди, прийоми; базари, аукціони, ярмарки; спортивні заходи; надання послуг; фінансування.

Також, одним з рішень підвищення надходження матеріальних засобів є надання додаткових платних послуг населенню й розвиток мережі спортивних клубів з боксу у школах, що поступово знаходить відгук.

Увагу варто приділити рекламі боксу та розповсюдженню матеріалів про боксу серед населення, що буде підвищувати престижність виду спорту, а, отже, і рист інтересу як спонсорів, так і тих, що займаються.

Низькі оцінки респондентів також отримало матеріально-технічне забезпечення, що пов'язано із складними взаємовідносинами з іншими фізкультурно-спортивними організаціями, зокрема ФСТ «Спартак». Це призводить до обмеженого кола джерел фінансування на забезпечення матеріально-технічних ресурсів.

Таким чином, дане дослідження показало, що федерація боксу має високі спортивні показники, славиться своїми професійними тренерами й спортсменами. Однак, поряд із цим, існують певні проблеми на шляху успішного розвитку боксу в Харкові та Харківській області.

Висновки:

1. Аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури свідчить про актуальність обґрунтованості організаційних аспектів діяльності федерації в сучасних умовах. У спеціалізованій літературі розкрито проблеми створення та функціонування федерації боксу, проте недостатньо уваги приділяється її організаційно-управлінській діяльності.

2. Вивчення стану організації управління федерацією свідчить про необхідність підвищення ефективності її діяльності. Необхідною умовою успішної реалізації завдань, що стоять перед федерацією щодо розвитку боксу в Україні є раціональне використання всієї сукупності ресурсно-потенційних можливостей на основі наукового управління.

3. В результаті проведеного дослідження встановлено, що до основних напрямків, які потребують вдосконалення є: організація спортивного маркетингу (3,38), планування інформаційного забезпечення (3,67), а також вдосконалення матеріально-технічного-забезпечення (3,67).

4. Дослідження свідчать про те, що до шляхів оптимізації управління федерацією боксу слід віднести: розробку та впровадження маркетингових програм щодо визначення потреби у заняттях боксу на всіх рівнях підготовки; робота щодо надання виду спорту інвестиційної привабливості за рахунок налагодження випуску матеріальної частини вітчизняними виробниками; вдосконалення комунікаційних зв'язків із зовнішнім середовищем щодо забезпечення якісної реклами; також потребує вдосконалення система внутрішніх зв'язків між членами федерації та представниками системи державного управління.

Література:

1. Ананченко К. В. Вдосконалення підготовки фахівців у галузі фізичної культури і спорту на кафедрі одноборств / К.В. Ананченко, С.Л. Пакулін, Р.І. Любич // Materials of the XII International scientific and practical conference, [«Proceedings of academic science», – 2016] (August 30 – September 7, 2016) [Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції

- «Вісті академічної науки – 2016» (30 серпня – 07 вересня 2016 р., Великобританія, м. Шеффілд)]. – Volume 4. – Sheffield : Science and education LTD, 2016. – S. 22–28.
2. Ананченко К.В. Вдосконалення координаційних здібностей юних дзюдоїстів// К.В. Ананченко, Н.В. Бойченко, П.П. Панов // Єдиноборства № 3 // Научний журнал – Харків : ХГАФК, 2017. – С. 4–11.
 3. Бондар А. С., Теоретичні засади дитячо-юнацького та резервного спорту в Україні / А. С.Бондар , С. М. Котляр , Н. В. Тихонова // Слобожанський науково-спортивний вісник. - Харків: ХДАФК, 2014 №2 (40) С.46-49
 4. Остьянов В.Н. Обучение и тренировка боксеров / В.Н. Остьянов. – К.: Олимп. лит. 2011. – 272 с.
 5. Леонов Я. В. Внутренний ресурс развития сферы физической культуры и спорта / Я. В. Леонов, И. И. Приходько, Г. Н. Пуяткина // Теория и практика физической культуры. – 2013. № 3. – С. 59 – 66.
 6. Платонов, В.Н. Система подготовки спортсменов в Олимпийском спорте. Теория и практика: учебник [для тренеров]: в 2 кн. / В.Н. Платонов. - К.: Олимп. Лит, 2015. – Кн. 2. - 2015. - 736 с.
 7. Пуяткина Г.Н. Правовой аспект деятельности спортивных школ// Слобожанський науково-спортивний вісник. - Харків: ХДАФК, 2006. - № 9. - С. 188.
 8. Серета Н. В. Аналіз впливу чинників маркетингового середовища на розвиток неолімпійського спорту у дитячо-юнацьких спортивних школах (на прикладі спортивного туризму) / Н. В. Серета // Слобожанський науково-спортивний вісник: [наук.-теорет. журн.]. – Харків: ХДАФК, 2015. – №5. – С. 111–114.
 9. Филимонов В. И. Современная система подготовки боксеров / В. И. Филимонов. – М. : «ИНСАН», 2009. – 480с.
 10. Шинкарук О. Формування погляду на розвиток дитячо-юнацького спорту шляхом аналізу діяльності спортивних шкіл за 1996-2003р.р./ Шинкарук О.Теорія і методика ФВ і С.- 2004.-№2.-с.65-69.

Відомості про авторів:

Ананченко Костянтин Володимирович –

доцент, кандидат наук з ФВ і С, МСМК, 3 дан по дзюдо

Харківська державна академія фізичної культури

Марчук Сергій Олексійович –

студент магістратури кафедри менеджменту, МСМК по боксу

Харківська державна академія фізичної культури

Бойченко Наталя Валентинівна –

кандидат наук з ФВ та С, доцент, доцент кафедри єдиноборств, МСУ з дзюдо

ORCID.ORG/0000-0003-4821-5900

natalya-meg@ukr.net

Харківська державна академія фізичної культури

Надійшла до редакції 28.09.2017 р.